Sant Miquel d'Olèrdola - Cartago Vetus Wi-ok

Autor:
Data de publicació: 30-07-2020

La primera citació històrica de "Cartago Vetus" (Cartago la Vella) prové de la Geographia del cosmògraf grec Claudi Ptolomeu, del 150 dC, originalment escrita en grec, on la vila s'anomena "Palai Carchedon" (II,6,64). Els cronistes romans, a les seves obres en llatí, van traduir correctament "Palai Carchedo" per "Carthago Vetus". Ptolomeu situa "Carthago vetus" a 15º 20? de longitud i 41º 20? de latitud, en terres dels Ilercaons, que es situen a la zona de..

Es tracta d'un poblat situat a la muntanya de Sant Miquel d'Olèrdola, en el conjunt arqueològic i monumental d'Olèrdola, a la província de Barcelona. Aquest indret ha estat un enclavament estratègic habitat successivament per l'home des de l'edat del Bronze fins l'època medieval.

El primer assentament fortificat data de principis de l'edat del ferro (segles VIII-VII aC) en aquest període es va construir el primer mur, just en el mateix lloc on el "vallum" romà augmentarà posteriorment.

Entre els segles 4 aC i 1 A.C. Olèrdola va ser ocupada pels "ceretans", un dels pobles ibèrics. L'oppidum ibèric va ser de considerable extensió i els seus nombrosos habitants es van assentar a la part baixa de la plataforma rocosa, adaptant l'estructura preurbana a l'orografia de la terra i aprofitant la paret existent.

L'assentament, tant políticament com element socioeconomic , va tenir un paper important dins del territori dels Cesetan. L'existència de nombroses petites liquidacions d'economia agrícola situades a la plana o en llocs Baixos, confirma la importància d'Olérdola com a nucli de la regió. Els ibers com a bons coneixedors del territori, estabiliren els seus oppida en els llocs més apropiats.

La reutilització d'algunes estructures prèvies podria indicar una continuïtat del poble de l'edat de ferro primerenca però, per ara, sembla difícil confirmar el fet, per raó de l'escassetat de material arqueològic entre la meitat del segle 6 aC i la meitat del segle següent.

Els ibers ocupaven la zona prop de la muralla, concretament la zona inferior del recinte emmurallat i adaptaven l'urbanisme a l'orografia de la muntanya, per la qual cosa els espais presentaven una estructura de terrasses. La paret preexistent es va mantenir en ús, amb el sòde de pedra i la part superior d'argila o adobe. Les característiques generals de la forma protourbana són desconegudes a partir d'aquest oppidum, tot i que s'han documentat algunes de les seves cases i carrers. Encara que la zona inferior del recinte estava destinada principalment a habitatge, això no vol dir que no hi hagués res a les altres zones del recinte, com a la meitat superior, però és en gran part desconegut, però a suposicions d'usos agrícoles, ramaders o forestals, no es pot descartar una funció de control i vigilància.

Dins del procés de romanització iniciat a partir del segle 2 aC els ibers del recinte no eren estranys a convulsions i aculturació. Però a diferència d'altres oppida, els habitants d'Olèrdola van conviure més de mig segle amb un destacament militar romà.

Entre finals del segle 2 i principis del segle 1 aC els romans establiren un campament militar per tal de controlar el territori, especialment la "via Augusta" que travessava la plana del Penedès. A partir d'aquest moment es conserven el mur, la cisterna i la Torre de vigilància. Posteriorment, quan es va completar la romanització del territori i es va iniciar un llarg període de pau, es va abandonar la fortificació.

Al poble hi havia diversos tallers artesanals, incloent-hi una adoberia seca i un taller metal·lúrgic. La tintoreria consistia en tres espais: un edifici cobert del qual s'han identificat tres habitacions on es tenyia i s'emmagatzemava material; un espai central obert, possiblement revalorat, a través del qual discorre un canal i on hi ha diverses contenidor per

remullar i aclarir les peces, que s'assecaven en el darrer espai, un pati obert, on es també realitzava la mòlta dels diferents productes vegetals i minerals necessaris en el procés.

El taller metal·lúrgic no és visible ja que es troba sota les restes de les cases medievals.

Sota el camí d'entrada, hi ha les restes dels carrers ibers i romans que són visibles en part. Els carrers de l'època medieval estaven per sobre del nivell de l'actual camí, i per tant han desaparegut

El conjunt va ser declarat bé de propietat Nacional d'interès cultural, el 1931, quan a l'article de l'Enciclopèdia Espasa estava considerada encara com l'antiga Cartago-Vetus cartaginesa, ja que coincideix amb les coordenades geogràfiques donades per Ptolomeu a la seva Geographia, tot i competint amb l'opinió d'alguns historiadors que, basant-se només en la semblança del nom, la identificaven amb Cantavieja situada 260.79 km cap el sudoest, amb una coincidència impossible de coordenades geogràfiques, sobre tot en la latitud, que s'ha pogut calcular amb gran precisió des dels sumeris i babilonis, mesurant l'altura de la polar.

El conjunt d'Olèrdola és una de les seus del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC) i el poblat ibèric d'Olèrdola forma part de la ruta temàtica local anomenada 'ruta dels ibers'.